

KALVÍNSKE HLASY

ÚRADNÝ ORGÁN

REFORMOVANEJ KREŠŤANSKEJ CIRKVI NA SLOVENSKU

Ročník LXXXVIII.

Číslo 7–8.

Komárno, júl–august 2017

Cena 60 centov

VŠETKO ROBME NA BOŽIU SLÁVU!

Po dlhej a na sneh bohatej zime máme opäť leto. Spolu s letom sa neodmysliteľne blížia veľké prázdniny. Obdobie letných prázdnin je už tradične čas dovoleniek. Počas dovolenky by si mal človek oddýchnuť od svojho zamestnania. K odpočinku nás nabáda aj štvrté prikázanie. „Šesť dní budeš pracovať a konať svoju prácu...“

Prikázanie ohľadom sviatočného odpočinku vyzýva k aktívnej a všeobecne prospešnej práci. Kresťanské učenie na základe Písma Svätého dáva dôraz na usilovnosť a pracovitosť. Už v knihe Prísloví je napísané: „Lenivec, choď k mravcovi, pozoruj jeho cesty, aby si zmúdrel“ (6,6). Apoštol Pavol tiež varoval pred lenivosťou a zaháľacstvom takto: „Veď keď sme boli u vás, prikazovali sme vám: Ak niekto nechce pracovať, nech ani nejde! Počúvame totiž, že niektorí medzi vami neporiadne nežijú, nič nerobia, ale neužitočné veci stvárajú. Takým prikazujeme a napomínáme ich v Pánovi Ježišovi Kristovi, aby v pokoji pracovali a jedli svoj chlieb“ (2Tes 3,10–12). Každý má svoje zamestnanie alebo svoju prácu vykonávať svedomito, usilovne a najlepšie, ako vie.

Človek má pracovať, ale práca sa nemá stať zmyslom života, a preto je potrebné aj vedieť prácu prerušiť. „...ale siedmy deň je dňom sviatočného odpočinku pre Hospodina, tvojho Boha; nebudeš robiť nijakú prácu ani ty, ani tvoj syn, ani tvoja dcéra, ani tvoj sluha, ani tvoja slúžka, ani tvoj dobytok, ani cudzinec, ktorý je v tvojich bránach...“

Oddych potrebuje každý. Avšak to slovo oddych alebo odpočinok sa dá pochopiť rôzne.

Môžeme si to všimnúť na Ježišovom podobenstve o lakomom boháčovi. Dané podobenstvo hovorí o mužovi, ktorý bol zamestnaním hospodár. V práci sa mu darilo. Pole prinieslo hojnú úrodu. To ho viedlo k ďalšej práci. Zboril staré sýpky a postavil nové a väčšie, a tam zhromaždil úrodu. Potom si povedal, že už si môže odpočinúť. On sám si stanovil, kedy

si odpočinie. Odpočinie si, keď už bude zabezpečený. Avšak žiadneho odpočinku sa mu nedostalo, pretože ešte tej istej noci zomrel. Nemáme svoj život plne vo svojich rukách. Vážme si každý deň – či sme v práci alebo na dovolenke, či je sviatok alebo bežný deň. Žiadny deň sa už nebude opakovať. Nie je múdre odkladať veci na potom. Niektorí povie, že do kostola bude chodiť, keď bude na dôchodku. Život žijeme iba raz. Má presne vymedzené hranice, a preto je dôležité, ako ho prežijeme. Ďalšia predstava odpočinku je ničnerobenie alebo nezmyselné a nič dobré neprinášajúce zabíjanie času. Nie takto má vyzeráť odpočinok, ku ktorému nás nabáda Božie prikázanie.

Aký dôvod pre odpočinok je v prikázani uvedení? Tu je zaujímavé, že nepoznáme len jedno, ale až dve odôvodnenia, ktoré sú síce odlišné, ale v konečnom zameraní sa zhodujú. Prvé odôvodnenie: „lebo za šesť dní utvoril Hospodin nebesá i zem, more i všetko, čo je v nich, a siedmy deň odpočíval“ (2Mojž 20,11). Je tu poukázanie na Boha ako Stvoriteľa. Človek bol stvorený na šiesty deň, aby ten siedmy prežil v spoločenstve

so svojim Stvoriteľom. Druhé odôvodnenie: „Pamätaj, že si bol sluhom v Egypte, a Hospodin, tvoj Boh, ťa vyviedol od tial mocnou rukou a vystretým ramenom. Preto ti Hospodin, tvoj Boh, prikázal zachovávať deň sviatočného odpočinku“ (5Mojž 5,15).

Tu je poukázanie na Boha ako Vysloboditeľa. Boh vyslobodzuje z otroctva, aby človek mohol slobodne prežívať spoločenstvo so svojim

Vykupiteľom. Obe odôvodnenia sú zamerané na spoločenstvo s Bohom!

Pán Boh je s nami v práci, ale aj na dovolenke. Apoštol Pavol prikazuje: „Či teda jete, alebo pijete, a čokoľvek činíte, všetko činite na slávu Božiu!“ (1Kor 10,31). Naším celoživotným poslaním je osláviť Boha. Všetko robme na Božiu slávu, či sme v práci alebo na dovolenke.

Miroslav Kovaľ

Olga Szélesová

Ó, leto

Ó, leto, leto!
Jak krásne znie to.
Keď slnko na pláž dúri...
krv sa sňa víno búri.

Ó, šťastné leto, kedy znie
Pánovo tiché volanie
a radí: Syn môj,
nože nie...

Ó, leto, leto!
Váhavo znie to.
Nech nie si smútku zámienka,
lež čistá, šťastná spomienka.

Pred tvárou Hospodina

Bol som stratený v svojich hriechoch, ale Ty si ma našiel a dal si sa mi poznať v svojom synovi Ježišovi Kristovi. Tak verím, že dielo spasenia tam na kríži aj za moje ospravedlnenie podstúpil, aby ma z hriechu a večnej smrti vykúpil. Aj mňa od hriechov očistil, aby mi večnosť ponúkol. A nielen to. On je stelesnením večného života. Či každému veriacemu neponúka sám seba a prostredníctvom Ducha svojho nás neschopňuje vidieť Boha ako Otca? To poznanie môže nám zjaviť On sám, aby sme poznali že Boh od počiatku je našim milostivým Otcom. náš Orodovník Ježiš Kristus v danom čase preto prišiel, aby Ho nám vyjaval, pre záchranu moju ale aj tvoju, keď sa znovuzrodíš, budeš vradený medzi jeho vyvolené deti Božie, ktorí prijali Jeho charakter a verne Ho nasledujú. **Amen.**

Tibor Sabovik

MYŠLIENKY

PUZZLE ŽIVOTA

Obchody s hračkami (okrem predviačného obdobia) navštevujem skôr nepravidelne. Vždycky však, keď tam vstúpim, fascinuje ma množstvo tovaru najrôznejšieho druhu, nápaditý dizajn, prepracované funkcie a najdomyselnejšie možnosti niektorých výrobkov, prosto

„Život je totiž Boží dar, nedostali sme ho však v podobe dokončenej zostavy.“

ponuka, o akej sa mne v detstve mohlo akurát snívať. Zo všetkého najviac obľubujem puzzle a všelijaké stavebnicové súpravy. Sú možno vďačným prostriedkom na rozvíjanie tvorivých schopností dieťaťa, ale pre dospelých môžu byť aj akýmsi podobenstvom o živote.

Život je totiž Boží dar, nedostali sme ho však v podobe dokončenej zostavy. To, čo sme dostali, je skôr hrubý materiál, ktorý čaká na svoje vyskladanie. Pán Boh dal do vienka každému rôzne obdarovania, schopnosti, dal nám vonkajší svet so všetkou krásou prírody a jej zdrojov, blízkych a blíznych, s ktorými sa môžeme zdieľať.

Prosto, každý máme všetko, čo potrebujeme, aby sme z pestrej palety ponúk mohli zložiť život čo najlepší a najhodnotnejší.

Tak ako každá detská hra a vôbec zakúpený výrobok má svoj návod na použitie, podobne je to so životom. Naš Stvoriteľ nám do vienka pribalil zopár užitočných rád a pomôcok, ako správne naložiť s tým, čo sme dostali, aby sme neostali sklamaní a nešťastní.

Sú to jednak prikázania v Starom zákone a ich protipól v Kázni na vrchu v Novej zmluve (Mt 5–7). Ale tiež máme dar svedomia ako pomôcku pre situácie, ktoré zákonom a ustanoveniami ostávajú nevykryté, aby nám pomáhalo lepšie porozumieť, čo je správne a užitočné

Čo je úlohou nás reformovaných?

Úlohou nás reformovaných je to, čo bolo úlohou prvých kresťanov. To znamená ukázať ľuďom, že sme hriešni, že sme sa vzbúрили proti Bohu. Ale tiež, že vďaka Božiemu Synovi sa môžeme zmieriť s Bohom, a mať tak pokoj vo svojom živote. Tou najdôležitejšou hodnotou, ktorú nám reformácia dala, je poznanie, že Boh k nám hovorí skrz svoje Slovo a to je tá konečná autorita, ktorá má riadiť naše kroky. Tiež to, že to nie je žiaden človek, ktorý môže zabezpečiť pokoj s Bohom, ale obeť Ježiša Krista, ktorú musíme uznať a prijať.

Pavol Gurbaľ, Vyšný Čaj

a naopak, čo je nebezpečné a mohlo by nám ublížiť. Nuž a v neposlednom rade je to Duch Svätý, ktorý chce človeka nielen viesť a usmerňovať, ale ktorý nám tiež ukazuje na Ježiša ako na stelesnenie pravého ľudstva. Je to Pán Ježiš, ktorý každému z nás pre pravé naplnenie života odkazuje: „Ja som tá cesta i pravda, i život; nikto nepríde k Otcovi, len skrze mňa“ (Jn 14,6).

Pán Boh nikdy nič nedáva človeku ako hotový tovar. Nie je to Jeho spôsob jednania s nami: myslieť za nás, projektovať, tvoriť za nás. Každý je sám zodpovedný za vlastný život. Pán Boh však tu je, aby nám pomáhal, povzbudzoval nás a viedol. A uisťuje každého, že Ním formované životy neprídu o svoju slávnú odmenu.

Ján Semjan

O SATANOVI (V.)

Sériu článkov venovaných anjelom by som zakončil poukazom na satana, ktorého takisto zaradzujeme do tejto oblasti. Správy o existencii a osobe satana nachádzame od najstaršej po najmladšiu knihu Biblie. O satanovi vieme, že je to skutočná osoba. Satan je Božím stvorením a pred Bohom sa za svoje rozhodnutia a činy bude plne zodpovedať. Je to síce mocná duchovná bytosť, no má svoje obmedzenia. Patrí do rádu anjelov – cherubov. Samotné meno *satan* pochádza z hebrejčiny a znamená: *nepriateľ, protivník*. Túto biblickú bytosť však poznáme aj pod gréckym názvom *diablos*. Diabol v preklade znamená: *ohovárač, žalobca*. Je určite zaujímavé, že obidve mená tejto duchovnej bytosti veľmi dobre a presne odzrkadľujú a definujú jej charakter a pôsobenie.

O satanovi vieme

V Písme svätom nájdeme mnoho zmienok o tejto bytosti, ktoré sú rozptýlené v rôznych biblických knihách. Existuje však jedno miesto, kde sa o satanovi dozvedáme viac: „... (U)robil som ťa jagavým cherubom – strážcom. Bol si na svätom Božom vrchu, prechádzal si sa medzi ohnivými kameňmi. Bezchybne si si počímal odo dňa svojho stvorenia až dovtedy, kým sa nezistila zvrátenosť pri tebe. Pri mnohorakom obchodovaní si sa naplnil násilím a zhrešil si. Vtedy som ťa v nemilosti vyhnal z Božieho vrchu a cherub – strážca ťa odstránil spomedzi ohnivých kameňov. Srdce ti spyšnelo pre tvoju krásu, prišiel si o múdrosť kvôli lesku. Zhodil som ťa na zem, postavil som ťa pred kráľov, aby mali potešenie z pohľadu na teba. Množstvom svojich vín, svojím nepoctivým obchodovaním znešvätli si svoje svätynie. Vyviedol som z teba oheň a ten ťa strávil. Zmenil som ťa na popol na zemi pred očami všetkých, ktorí ťa videli. Všetci, čo ťa poznali medzi národmi, zdesili sa nad tebou. Hrozný koniec ťa stihol, a už ťa viac nebude“ (Ez 28,12–19).

Tento biblický odsek je uvedený ako „*žalospev nad týrskym kráľom*“. Otázka je: o kom sa v tejto perikope vlastne hovorí? Ide iba o opis obyčajného človeka, i keď kráľa, alebo nám prorok na tomto mieste chce povedať viac? Teológ Charles C. Ryrie sa domnieva, že táto biblická stať nám podáva opis satana, jeho osobnosti, ale aj jeho zlyhania a pádu do hriechu. Pokiaľ je to tak, čo sa z tohto odseku o satanovi dozvedáme? Predovšetkým sa dozvedáme, že diabol bol jedinečne dokonalý. Stál na vrchole Božieho stvorenia. Bol plný múdrosti a krásy. Jeho obydlie sa žiadnemu

nevyrovnalo. Satan bol oblečený ako nikto iný – opis jeho slávy, ktorej sa mu od Boha dostalo. Mal výnimočné poslanie – strážiť Božiu svätosť a zvrchovanosť. Satan bol čestný a morálne bezúhonný.

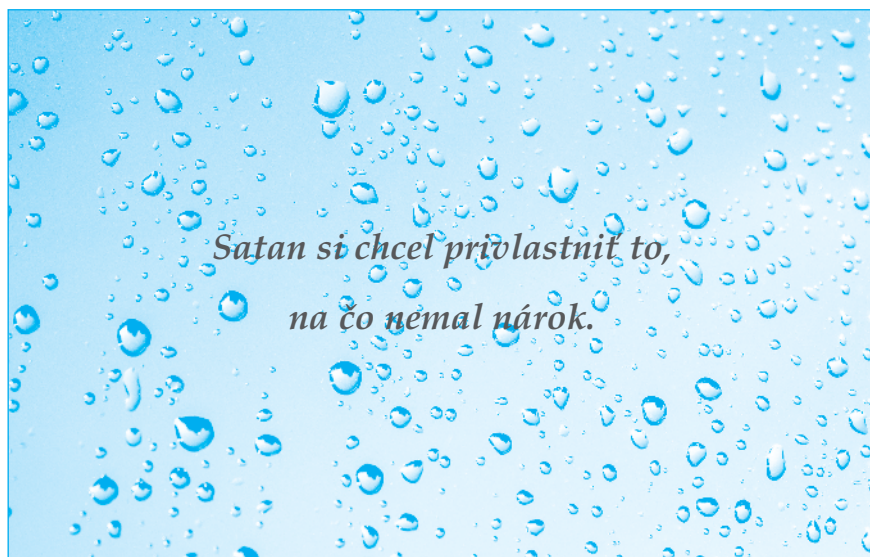
Kde teda nastal problém? Ten je evidentný v 15. verši (podľa iných prekladov: *...kým sa v tebe nenašla podlosť*). To je vskutku jediný verš v Písme, ktorý definuje pôvod hriechu. Tento hriech Boh vo svojej vševědúcnosti predvídal. Nie je však zaň zodpovedný. Podstatou satanovho hriechu bola nadutosť, pýcha a domýšľavosť: „*Biskup nesmie byť novopokrstený, aby nespýšnel a neprepadol odsúdeniu vznesenému proti diablove*“ (1Tim 3,6). Satan si chcel privlastniť to, na čo nemal nárok. Viac podrobností v tomto smere uvádza prorok Izaiáš: „*Ako si padla z neba, žiarivá zornička! Zrazený si na zemi, vládca nad národmi! Veď v srdci si si povedal: Do nebies vystúpim, až nad Božie hviezdy vyvýšim svoj trón, sídlit' chcem na vrchu zhro-*

Vystúpim na posvätné miesta – túžba po sláve prislúchajúcej Bohu.

S najvyššími sa budem merať – túžba byť načisto ako Boh. Satanov hriech bol otvorenou výzvou Božej moci a autorite.

Záver

Prečo vlastne séria niekoľkých článkov o anjeloch v Kalvínskych hlasoch vyšla? A prečo do cirkevného periodika reformovanej cirkvi vôbec píše luteránsky farár? Je fakt, že problematika anjelov nie je nosnou témou ani pre „kalvínov“ ani pre „luteránov“. Predsa však séria článkov na túto tému chcela iba reflektovať trendy spoločnosti, s ktorými sme či ako kalvíni, či ako luteráni, ako kresťania konfrontovaní. Nuž a tie trendy týkajúce sa anjelov majú len pramálo spoločného s biblickým pohľadom na nich. Domnievam sa, že je dobré poznať a rozumieť tomu, na čom ako kresťania stojíme, prečo veríme a vyznávame to, čo veríme a vyznávame. Myslím

maždenia, na najkrajnejšom severe. Vystúpim do vyšších oblakov, prirovnám sa k Najvyššiemu“ (14,12–14).

Tu je satan nazvaný rannou hviezdou (Lucifer). Z toho výrazu si robíme obraz toho, aký bol charakter satanovej vzbury proti Bohu. Rovnakým spôsobom je nazvaný v Zj 22,16 aj Kristus. To znamená: satanovým plánom bolo napodobniť plán Boží: **Vystúpim na nebesá** – je to túžba obsadiť nebo a mať postavenie ako Boh. **Vyvýšim svoj trón nad Božie hviezdy** – ak sú tu hviezdy anjeli, potom túžbou satana bolo vládnuť nad anjelmi. **Zasadnem na hore stretávania na severe** – prejav satanovej ctižiadosti a úsilie vládnuť vesmíru tak, ako mu podľa vtedajšej viery vládol zbor babilýnskych bohov.

si, že je dobré mať informácie, pretože len tie nám môžu v prípadnej konfrontácii pomôcť zostať stáť na biblickom základe.

Niekoľko článkov na túto tému, ktoré som mal možnosť vo vašom cirkevnom periodiku uverejniť (za čo úprimne ďakujem celej redakcii), ani zďaleka nevyčerpalo problematiku. Veľa by sa dalo písať o demonológii, ktorá je súčasťou angológie, o posadnutosti či exorcizme. Cieľom toho, čo bolo publikované, bolo teda priblížiť čitateľovi aspoň základný a biblický pohľad a učenie v oblasti angológie. Verím, že sa mi to ako autorovi aspoň troška podarilo.

Rado Gdovin,
evanjelický farár v Dobšinej

Vylúčenie

Vzdelanie vo viere sa zaoberá aj nepríjemnou a pre nás rozporuplnou témou vylúčenia z cirkvi. Tento nástroj sa dnes v cirkvi už zjavne zásadne nepoužíva.

Cirkev berieme tak, že sa nám prispôsobí a musí nás prijať takých, akí sme. Nesmieme byť nijako diskriminovaní, obmedzovaní, nebudaj pre niečo vážne vylúčení.

Ján Kalvín v tejto kapitole o vylúčení z cirkvi napísal: „Lebo vždy sú pohŕdači Boha a Jeho svätého Slova, ktorí nedbajú ani na napomenutia, ani na výzvy, ani na pokarhania. Potrebujú však väčší trest, pokladáme poriadok vylúčenia medzi veriacimi za vec svätú a spasiteľnú, ako bola z dobrých dôvodov pravdivo ustanovená naším Pánom. To preto, aby zlí nenarušili dobré svojím spôsobom života, hodným odsúdenia, a nezneuctili nášho Pána, tiež preto, aby, zahanbiac sa, navrátili sa k pokániu“.

Sú medzi nami ľudia, ktorí spôsobom svojho života otvorene znevažujú Boha. Robia všetko len po svojom, opúšťajú cir-

Kalvín sa nám dnes javí veľmi prísne a dôrazne, on totiž reformáciu vnímal vždy ako život človeka podľa Písma. Môžeme len uvažovať, o koľko stupňov sme sa odklonili od Božieho slova. Je ešte pre nás v súčasnosti jedinou a základnou normou? Svet len stroho skonštatuje, že je prežitkom.

Moderný človek predsa žije ináč. Božie slovo hovorí aj o Božom súde, kde sa zrno oddelí od pliev. Dbajme o to, aby sa nenašiel v našom konaní dôvod na vylúčenie z cirkvi. Naopak, snažme sa byť jej pevnou súčasťou.

Služobníci Slova

My žijeme vždy pod Božím slovom! Je prítomné, je naliehavé, je aktuálne, je vládnuce, je sväté. Vykoná, čo má, určite sa splní jeho obsah. Človek je stále iba nehodným sluhom, nežije oddane a v zbožnom napätí.

„Nepripúšťame iných pastierov cirkvi okrem verných služobníkov slova Božieho, ktorí ním pasú ovce Ježiša Krista, poučováním, napomínaním, útechou, povzbude-

tickej starostlivosti. Pán Ježiš dal za svoje ovce vlastný život!

Kalvín vo Vzdelaní vo viere ešte píše: „Neprisudzujeme im inú moc či autoritu než tú, aby viedli, riadili a spravovali Boží ľud, ktorý im je zverený, tým Slovom, v ktorom majú moc prikazovať, zakazovať, sľubovať a hroziť, a bez neho nemôžu a nesmú podnikať nič“.

Spravovať, viesť Boží ľud je nadovšetko náročné. Dá sa to len a len Božím slovom. Pre všetkých pastierov je zaväzujúce Božie slovo, ktoré je milosť aj súd. Často a pokorne si majú upevňovať, že bez Slova nemôžu nič dokázať. Musia ho mať v ruke, ako pastier drží svoju pastiersku palicu. Odháňa ňou nepriateľov a záškodníkov, zachraňuje stratené alebo vyťahuje ovečku z jamy. Pastier má autoritu, ktorú vlastne denne obhajuje, povedzme, ako svojho času apoštol Pavol, ktorý hájil svoje apoštolské postavenie pred malovernými.

„Prijímame pravých služobníkov Božieho slova ako Božích zvestovateľov a vyslancov, ktorých treba poslúchať ako Jeho samého. Myslíme si, že ich služba je Božím poverením pre cirkev nevyhnutným, naopak súdime, že zvodcovia, falošní proroci, ktorí opúšťajú čistotu Evanjelia, oddávajú sa svojim vlastným výmyslom. Nijako nesmú byť trpení ani podporovaní, i keby sa pekne krásne dovolávali mena pastierov, ale ako draví vlci majú byť zahnaní a z Božieho ľudu odstránení.“

Služba duchovných pastierov je nesmierne náročná a vyčerpávajúca. Sám Kalvín bol k nim vždy pozorný, vyžadoval od nich veľa zodpovednosti. Božími vyslancami musia byť vhod aj nevhod. Kalvín porovnal náš vzťah k pastierom so vzťahom k Bohu. V súčasnosti sa vytráca rešpekt voči duchovným pastierom, považujú sa často za zbytočných. Nie je to aj vzorka určitého vzťahu sveta a svetských ľudí k Bohu? Podporujme svojich pastierov, podávajme im pomocnú ruku. Nedvíhajme obočie, ak nás zahriaknu, berme osobne to, čo počúvame v kázni. Kto si sám osobuje právo pastiera, je samozvanec a nesmie mať v nijakom prípade našu dôveru.

Božie slovo označuje veriacich za ovce Božej pastvy. Nie je to náhoda, ale živý úmysel. Sme zahrnutí Božou starostlivosťou, opaterou veľkého Boha. Poznávame a veríme prostredníctvom Slova, je vysoko účinné, nasycuje a napája telo i dušu. Nositeľmi Božej pravdy sme my všetci, spolupracujeme navzájom, všemožne chránime všetko, čo je z Boha.

Juraj Gajdošoci

Ovce sú večným majetkom Ježiša Krista, musia počuť Jeho hlas za každých okolností.

kevné zhromaždenia. Božie Slovo je sväté, neradno znevažovať to, čo Boh hovorí. Cirkev slovami Pána Ježiša pozýva rovnako všetkých k pokániu. Činí ho len ten, kto sa úprimne hanbí za svoje hriechy a ľutuje ich.

„Súdime teda, že je vhodné, aby podľa Božieho príkazu všetci zjavní modlári, rúhači, vrahovia, zločinci, smilníci, kriví svedkovia, buriči, bitkári, ohovárači, opilci, márnotravníci, ak sa nenapravia po riadnom napomenutí, boli odlúčení od obecnstva veriacich, dokiaľ sa u nich neukáže pokánie.“

ním i výčitkou, a ktorí odolávajú všetkým nepravým náukam a klamom diabla a neprimiešavajú k čistému učeniu Písem svoje sny a bláznivú obrazivosť.“

Je pastier a pastier, verný služobník alebo pokrytec. Ovce sú večným majetkom Ježiša Krista, musia počuť Jeho hlas za každých okolností. Každá z nich je dôležitá, ak niektorá chýba, treba ju ísť hľadať. Pastier má veľkú zodpovednosť, osobne ručí za zverené ovce. Má dať veľký pozor, aby ovce neklamal a nepriviedol k vlkom. Na každom slove pastiera záleží, tiež na prak-

Synodná rada na svojom 22. zasadnutí, ktoré sa konalo dňa 9. júna 2017 v Rimavskej Sobote, schválila nasledujúce uznesenia.

– Schválila ročnú účtovnú závierku Oddelenia cirkevnej hudby za rok 2016; rozpočet Oddelenia cirkevnej hudby – po osobnom vypočutí – vrátila na prepracovanie do nasledujúceho zasadnutia Synodnej rady. Po osobnom vypočutí schválila rozhodnutie Správnej rady Oddelenia cirkevnej hudby o obsadení postu riaditeľa a do tejto funkcie na obdobie 3 rokov s účinnosťou od 15. júna 2017 vymenovala Kingu Süll.

– Povoľuje zakúpenie osobného motorového vozidla pre potreby Oddelenia cirkevnej hudby z peňazí, ktoré sú v rozpočte Oddelenia na ňu vyčlenené s tou podmienkou, že osobné motorové vozidlo bude majetkom cirkvi, ale užívať ho bude Oddelenie cirkevnej hudby. Finančné náklady súvisiace s prevádzkou osobného motorového vozidla budú hradené z rozpočtu Oddelenia cirkevnej hudby.

– Synodná rada vzala na vedomie, že naša cirkev na valné zhromaždenie Slovenskej biblickej spoločnosti delegovala zástupcu biskupa Jána Semjana a k nemu duchovného z Košíc Jaroslava Szélesa.

– Súčasné fungovanie Kalvínskych hlasov nehodlá meniť, nakoľko by to vyžadovalo komplexné riešenie, preto žiada Andreu Korečkovú, aby v rámci koordinačných

prác na Kalvínskych hlasoch naďalej spolupracovala s vymenovanou redaktorkou Kalvínskych hlasov, Kálmína Szemle, zohľadňujúc jej usmernenia.

– Súhlasila s voľbou duchovného Istvána Langschadla do Reformovaného cirkevného zboru Malý Kamenec.

– Schválila ročnú účtovnú závierku Cirkevnej školskej jedálne za rok 2016. Synodná rada povoľuje, aby kladný hospodársky výsledok za rok 2016 vo výške 2106,05 eur bol vysporiadaný tvorbou ostatných fondov.

– Schválila, aby cirkevný zbor Vyšný Čaj z parciel č. 123/3 a 123/1 vedených ako orná pôda zamenil tohto času neobrábanú časť pozemku o výmere 1045 metrov štvorcových za pozemky vo vlastníctve Štefana Medveho, a to ornú pôdu vedenú na parcele č. 215/16 o výmere 1086 metrov štvorcových a ornú pôdu vedenú na parcele č. 253/17 o výmere 1015 metrov štvorcových.

– Vyjadrila svoju ochotu zamestnať Jákoba Szélesa ako kaplána v našej cirkvi, aby mohol absolvovať 6. ročník svojich štúdií na Reformovanej teologickej akadémii v Sárospataku. Podmienkou jeho zamestnania je úspešné ukončenie 5. ročníka a absolvovanie I. skúšky duchovenskej spôsobilosti v našej cirkvi.

– So zmenami schválila návrh rozdelenia podpôr z rámca na budovanie cirkvi Všeobecného fondu. Z podpory navrhutej pre Gemerský reformovaný seniorát presúva 500 eur, z podpory navrhutej pre Tekov-

ský reformovaný seniorát 300 eur, z podpory navrhutej pre Reformovaný cirkevný zbor Nižný Lánec 200 eur, z podpory pre Zemplínsky reformovaný seniorát 500 eur, z podpory navrhutej pre Fiesz 200 eur, z podpory navrhnutých pre RE-MI-DIU 300 eur do Reformovaného cirkevného zboru Tõň. Podpora pridelená Reformovanému cirkevnému zboru Tõň činí spolu 2000 eur.

– Synodná rada na základe informácií Sándora Dobaiho, člena kuratória za Komárňanský reformovaný seniorát, ktorý upozornil na chybu v poradí tabuľky, 2. miesto Reformovaného cirkevného zboru Zlatná na Ostrove upravuje na 1. miesto (schválená suma je 6000 eur), 1. miesto Reformovaného cirkevného zboru Nová Vieska upravuje na 2. miesto (schválená suma je 4000 eur). S touto zmenou Synodná rada schvaľuje návrh rozdelenia podpory Stačebného rámca Všeobecného fondu.

– Súhlasila s voľbou duchovného Gábora Nagyho do Reformovaného cirkevného zboru Vyšný Lánec.

– Vzala na vedomie hlásenie synodného radcu Árpáda Molnára o stave pastoračie v oblasti rodiny a povolania a požiadať tých, ktorí boli Synodnou radou už skôr poverení, Árpáda Molnára a Gyulu Kassaiho, aby do nasledujúceho zasadnutia Synodnej rady vypracovali návrh v súvislosti s právnou štruktúrou tejto služby a aby vymenovali kvalifikované osoby, ktoré sú schopné zapojiť do práce v tejto službe.

Z 5. ZASADNUTIA SYNODY

Synoda na svojom 5. zasadnutí, ktoré sa konalo dňa 10. júna 2017 v Rimavskej Sobote, schválila nasledujúce uznesenia:

– Schválila správu biskupa László Fazekasa o živote Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku v roku 2016; hlásenie riaditeľky Mariiky Géciovej o činnosti neziskovej organizácie RE-MI-DIA; riaditeľky Henrietty Ibos o činnosti Ústredia diaconie; povereného riaditeľa Árpáda Édesa o činnosti Oddelenia cirkevnej hudby; predsedníčky Enikő Édes o činnosti Rady pre vzdelávanie; predsedu Attilu Lévaiho o činnosti Teologickej akadémie J. Calvina; predsedníčky Szilvie Györky o činnosti Združenia reformovaných žien na Slovensku; predsedu Miklósa Kissa o činnosti Fieszu; povereného predsedu Vince Feketeho o činnosti Zväzu maďarských reformovaných presbyterov na Slovensku; riaditeľa Sándora Molnára o činnosti neziskovej organizácie Missio Reformata v roku 2016.

– Schválila a potvrdila uznesenie Synodnej rady č. ZST-15/2017. Synoda konštatuje, že situácia vzniknutá v niektorých cirkevných zboroch Michalovského a Ondavsko-hornádskeho reformovaného seniorátu v súvislosti s pričlenením našej cirkvi k Maďarskej reformovanej kresťanskej cirkvi by mala za následok také nezdravé správanie, ktoré malo za následok popretie spolužitia cirkevných zborov a popretie úhrady príspevkov do Všeobecného fondu. Ďalej konštatuje, že dlžné cirkevné zbory z vlastného rozhodnutia izolovali samy seba, a tým sa z vlastného rozhodnutia vzdali bezodkladného plnenia svojich práv a povinností. Synoda dlžby týchto cirkevných zborov naďalej eviduje a očakáva úhradu dlžnej sumy v plnej výške. Súčasne, hoci s tým nesúhlasí, berie na vedomie, že tieto cirkevné zbory sa vyčlenili zo solidárneho spoločenstva, existujúceho v našej cirkvi. Preto sú legitímne orgány našej cirkvi v cirkevných veciach a vo veci cirkevnej samosprávy nútené voči týmto cirkevným

zborom zachovať primerané správanie. Kým sa tieto cirkevné zbory samy izolujú, aj legitímne orgány našej cirkvi ich budú považovať za izolované. Synoda trpezlivo čaká, aby tieto cirkevné zbory, vystúpia z izolácie, sa stali opäť členmi jednoty našej Generálnej cirkvi, aby sa stali spoločenstvami, ktoré plnia svoje práva a povinnosti.

– Konštatuje, že za dnešných okolností tento problém nemôže vhodne vyriešiť, a preto túto otázku uzatvára. Toto uznesenie nevytvára precedens v cirkvi.

– Pri príležitosti 500. výročia reformácie v roku 2017 cenu Istvána Czinke Pálócziho udeľuje emeritnému biskupovi Gézovi Erdélyimu a duchovnému z Holandska Harmovi Boitenovi.

– Prerokovanie otázky výkladu zákona o voľbe duchovných odročuje a žiada Právnú komisiu Synody, aby – hoc aj prípravou zmeny zákona – podala návrh na riešenie situácie vzniknutej po neúspešných voľbách.

REFORMOVANÁ KREŠŤANSKÁ CIRKEV NA SLOVENSKU	Bratislav- ský seniorát	Komárňan- ský seniorát	Tekov- ský seniorát	Gemer- ský seniorát	Abovsko- turnian- sky sen.	Zemplín- sky seniorát	Užský se- niorát	Micha- lovský seniorát	Ondavsko- hornádsky seniorát	
Počet cirkevných zborov	320	28	32	47	54	43	38	18	25	35
– matkocirkevný	190	24	26	25	21	22	20	13	15	24
– dcérocirkevný	130	4	6	22	33	21	18	5	10	11

POČET ÚDOV CIRKVI	RKC	Bratislava	Komárno	Tekov	Gemer	Abov-T.	Zemplín	Uh	Michal.	Ondava-H.
Podľa sčítania ľudu (sen. údaje)	95 069	14 399	18 751	6 526	9 108	13 473	11 700	6 409	4 637	10 066
Podľa evidencie	61 037	9 958	12 474	4 514	5 421	7 553	8 570	3 976	3 883	4 688
S volebným právom	36 838	4 017	7 426	3 260	3 795	4 869	5 442	2 076	2 463	3 490

ÚDAJE O DUCH. ŽIVOTE	RKC	Bratislava	Komárno	Tekov	Gemer	Abov-T.	Zemplín	Uh	Michal.	Ondava-H.
Počet služieb Božích	25 371	2 725	2 982	2 530	2 672	3 591	3 453	2 279	2 024	3 115
– so sv. večerou Pánovou	2 098	196	240	307	310	309	252	112	154	218
Priemerná návštevnosť	31	41	37	19	15	35	34	42	42	41
– maďarsky	19 973	2 669	2 939	2 530	2 672	3 422	3 402	2 277	0	62
– slovensky	5 603	57	41	0	0	167	251	1	2 024	3 062
– nemecky	5	2	2	0	0	0	0	0	0	1
– anglicky	4	0	0	0	0	2	1	1	0	0
Počet pokrstených	853	151	185	49	82	80	99	60	58	89
– detí	794	132	169	42	76	78	95	59	58	85
– dospelých	59	19	16	7	6	2	4	1	0	4
– mužov	439	75	93	24	39	43	54	34	35	42
– žien	414	76	92	25	43	37	45	26	23	47
Počet confirmovaných	532	68	122	29	61	69	97	25	10	51
– mužov	257	26	55	12	30	34	54	14	5	27
– žien	275	42	67	17	31	35	43	11	5	24
Počet sobášov	295	45	60	17	23	39	36	19	17	39
– čistých	91	13	21	3	7	12	16	10	4	5
– zmiešaných	204	32	39	14	16	27	20	9	13	34
Počet pohrebov	1 206	151	214	111	143	157	176	87	64	103
– mužov	570	70	110	47	71	67	86	45	29	45
– žien	636	81	104	64	72	90	90	42	35	58
Biblická hodina pre dospelých	160	25	26	19	13	22	17	10	7	21
Počet príležitostí	4 819	834	1 075	603	261	542	475	246	198	585
Biblická hodina pre presbyterov	62	7	13	4	3	7	9	7	1	11
Počet príležitostí	354	45	122	17	25	42	29	51	3	20
Biblická hodina pre mládež	54	9	12	2	2	7	7	1	7	7
Počet príležitostí	1 319	271	263	52	65	105	199	15	178	171
Zborový spevokol	86	11	15	8	14	8	11	4	8	7
Počet príležitostí	2 170	288	380	159	302	220	334	151	146	190
Nedeľná škola	103	20	20	10	3	14	14	3	6	13
Počet príležitostí	2 943	665	550	273	89	352	387	97	196	334
ZO Fireszu (zväzu mladých)	5	0	3	0	0	1	0	0	1	0
Počet príležitostí	26	0	16	0	0	0	0	0	10	0

ÚDAJE O DUCH. ŽIVOTE	RKC	Bratislava	Komárno	Tekov	Gemer	Abov-T.	Zemplín	Uh	Michal.	Ondava-H.
Výklad katechizmu	140	20	23	10	23	18	20	11	7	8
Počet príležitostí	2 474	384	389	257	386	301	292	195	140	130
Výuka snúbencov	117	18	19	8	9	17	23	7	2	14
Počet príležitostí	572	106	159	28	53	69	52	18	18	69
Pastoračná návšteva rodín	286	27	31	46	42	39	38	17	16	30
Počet príležitostí	4 452	677	1 146	545	374	678	438	233	134	227
Pastoračná návšteva v nemoc.	196	24	24	26	13	29	43	12	12	13
Počet príležitostí	1 010	183	127	206	26	166	120	41	85	56

ÚDAJE VÝUKY NÁBOŽ.	RKC	Bratislava	Komárno	Tekov	Gemer	Abov-T.	Zemplín	Uh	Michal.	Ondava-H.
Počet žiakov navštevujúcich náb. výchovu v škole	4880	862	1140	280	548	425	768	424	203	230
– chlapci	2397	419	575	137	268	204	390	205	85	114
– dievčatá	2483	443	565	143	280	221	378	219	118	116
– po skupinách podľa ročníkov	1189	277	277	14	248	0	143	204	16	10
– zlúčene	3690	585	863	266	300	425	625	220	186	220
Počet skupín náboženskej výchovy v školách	565	121	134	28	50	65	79	29	28	31
– podľa ročníkov	155	53	32	3	27	3	18	15	2	2
– zlúčene	409	68	102	25	23	62	61	14	25	29
Počet škôl pôsobiacich na území cirkevného zboru	415	65	68	16	29	42	29	11	25	130
– základná škola 1–4. ročník	85	21	11	3	14	7	11	5	5	8
– základná škola 1–9. ročník	201	25	38	9	10	24	15	4	16	60
– stredná škola	129	19	19	4	5	11	3	2	4	62
Počet osôb navštevujúcich náb. výchovu v cirk. zbore	1213	190	171	89	129	177	162	117	76	102
– chlapci	586	88	96	30	58	101	78	54	35	46
– dievčatá	627	102	75	59	71	76	84	63	41	56
Počet osôb vyučujúcich náb.	315	46	54	24	34	33	30	22	31	41
– duchovný	212	28	37	18	23	26	24	18	14	24
– katechéta	47	9	9	2	4	4	4	4	7	4
– bez kvalifikácie	47	10	8	4	7	3	2	0	10	3

ÚDAJE NEHNUTEĽNOSTÍ	RKC	Bratislava	Komárno	Tekov	Gemer	Abov-T.	Zemplín	Uh	Michal.	Ondava-H.
Počet budov na bohosl. účely	491	50	59	62	73	73	68	28	38	40
– dostavané v danom roku	2	0	1	0	0	0	1	0	0	0
– chrám	304	26	30	43	54	41	38	18	24	30
– zborový dom	70	9	12	3	7	13	9	4	4	9
– zborová sieň	128	20	17	16	12	19	21	6	10	7
Rozostavané budovy na bohosl.	9	0	1	1	4	1	0	0	2	0
Počet fár	188	24	29	27	21	24	18	16	12	17
Počet školských budov	79	9	8	19	13	11	8	3	4	4
Počet hospodárskych budov	97	10	19	8	7	15	18	5	5	10
Počet iných budov	113	20	21	18	7	10	16	11	3	7

(Prameň: Kancelária synody)

„Raz, keď stál pri Genezaretskom jazere, tlačil sa k nemu zástup, aby počúval Božie slovo. Vtedy videl pri brehu stáť dve loďky. Rybári z nich vystúpili a prali si siete. Ježiš vstúpil do jednej loďky, ktorá patrila Šimonovi, a požiadal ho, aby trochu odrazil od brehu. Potom si sadol a z loďky učil zástupy. Keď dokončil, povedal Šimonovi: Zatiahni na hlbínu a spustite siete na lov. Šimon mu odpovedal: Učiteľ, celú noc sme sa namáhali a nič sme nechytili, ale na tvoje slovo spustím siete. Len čo tak urobili, chytili veľké množstvo rýb, až sa im trhali siete. Preto dali znamenie spoločníkom z druhej loďky, aby im prišli pomôcť. Tí prišli a naplnili obe loďky tak, že sa až ponárali. Keď to videl Šimon Peter, padol Ježišovi k nohám a povedal: Pane, odíď odo mňa, lebo som hriešny človek. Jeho aj ostatných sa totiž zmocnila hrôza nad úlovkom rýb. Zhrozili sa aj Jakub a Ján, Zebedejovi synovia, ktorí boli Šimonovými spoločníkmi. Nato povedal Ježiš Šimonovi: Neboj sa, odteraz budeš loviť ľudí. Keď loďky prirazili k brehu, zanechali všetko a šli za ním“ (Lk 5,1–11).

Dnešný príbeh o Šimonovi, ktorý bol na jednej lodi s Ježišom, je taký oslovujúci, že nepotrebuje ani výklad. Keď zavrieme oči, vieme si všetko predstaviť: ľudí na brehu, jazero, loďky, Ježiša, utrápeného Šimona i siete plné rýb. Evanjelista Lukáš je výborný rozprávač. Máme sa od neho čo učiť, pretože otrávenej atmosfére a frustrujúcim pocitom Petra dal tak málo miesta, ako si zaslúžili. Aj my sme niekedy otrávení, unavení, znechutení a sme schopní o tom hovoriť aj celý deň. Evanjelista Lukáš nás učí, aby sme hundrali len trošku. Môžeme to v modlitbe povedať Pánovi Ježišovi a on bude premieňať našu zlú náladu. On vie ako na to! Nikdy nedávaj veľa priestoru hundraníu, pretože si obklopený Božím slovom a ono je plné nádeje a radosti.

Na ilustráciu červenou ceruzkou napíš okolo Šimona, ľudí a ďalších rybárov veľké tlačené písmená **B**. Božie slovo je všade okolo nich. Pán Boh je blízko. Pán Boh začína v Pánovi Ježišovi premieňať smutný povzdych Petra, ktorý si vo svojom srdci hovoril: *Márnosť nad márnosť! Celú noc som sa namáhal a nakoniec pôjdem domov s prázdnyimi rukami. Som veľmi unavený a smutný. Ale čo už. Tak mi treba.* Šimon je vyčerpaný a nevedomuje si, že všade nokoľko znie Božie slovo, vzduchom sa nesie Božie kráľovstvo a neďaleko je Ježiš, ktorý má moc všetko zmeniť.

Šimon je príliš frustrovaný, aby si uvedomil, aká veľká vec sa stala, keď Ježiš nasadol do jeho loďky. Ježiš bol už na dosah! Až máme chuť zvolať: *Šimon, preber sa!*

Ospalý Šimon sa po svojej nevydarenej nočnej šichte stal poslucháčom Božieho slova. Stalo sa mu to nechtiac a náhodou. V to ráno určite netúžil počúvať nejakého potulného kazateľa Ježiša. Slová mocného Boha boli všade okolo neho, ale on si pral svoje siete a myšlienkami bol pri rybách, ktoré neuložil. Pán Ježiš vstúpil do jeho lode a učil zástupy ľudí. A Šimon si robil svoje.

Aj ty si to už zažil. Prišiel si do kostola alebo na hodinu náboženstva a nemal si chuť dávať pozor. Prečo sa ti niekedy stáva, že nemáš chuť počúvať pána farára alebo tetu katechétku...? Slová, ktoré hovorí Pán Ježiš, nie sú suché ako definície z fyziky. Ježišovo

slovo dokáže zmeniť smútok na radosť, ľahostajnosť na nadšenie, pocit márnosti na novú nádej. Je to super, keď prídeš na hodinu náboženstva, aj keď sa ti nechce. Nemusí sa ti vždy chcieť. Ani Šimonovi sa nič nechcelo, ale nechal sa presvedčiť Pánom Ježišom. Najprv ho zobral do svojej loďky lebo ho pekne poprosil a potom hodil siete do vody. Ostatní rybári si museli myslieť, že sa zbláznil. Kto to kedy videl loviť v takom čudnom čase. Tí, ktorí sa nechajú presvedčiť Pánom Ježišom, skúšajú šťastie viackrát. Možno sa ti nedarí v matematike, možno ťa sklamali priatelia, možno ti ubližujú učitelia, ale vždy môžeš niečo skúsiť. Pán Ježiš ti je blízko a dáva ti nielen dobré rady, ale aj silu. Tvoja situácia sa môže zmeniť. Kvôli čomu si ty smutný? V čom sa ti nedarí...?

Šimonovi sa výzva Pána Ježiša skúsiť spustiť siete k rybolovu veľmi nepozdávala. Bol predsa rybár a mal svoje skúsenosti. Vedel, kedy je múdre púšťať sa na lov. Ani nám sa nechce znovu učiť, keď sa nám nepodarila písomka z matematiky, nechce sa nám ísť za kamarátom, ktorý nás sklamal, nechce sa nám pravidelne učiť slovička z angličtiny a nechce sa nám upratovať izbu každý večer. Ak sa nám nedarí, máme chuť to vzdať a nechať to tak. Čo všetko sa ti nechce, len preto, že sa ti nedarí tak, ako by si očakával...?

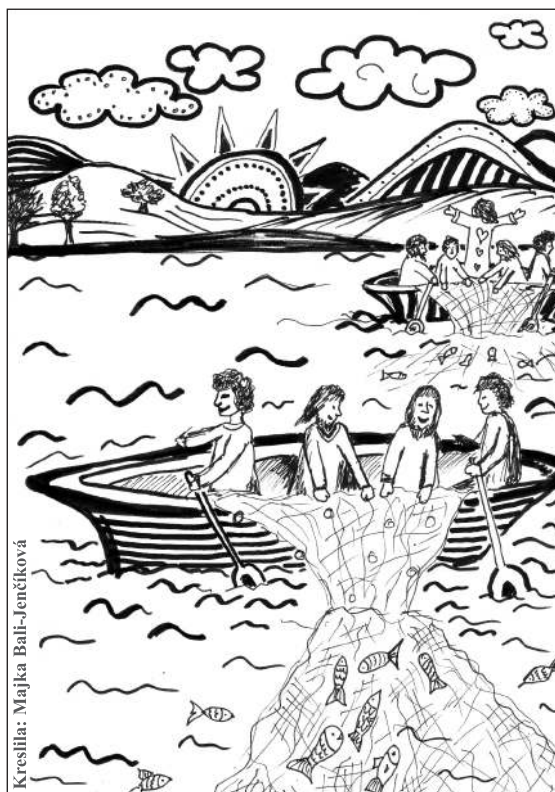
Preto Šimon hovorí: „Učiteľ, celú noc sme sa namáhali a nič sme nechytili, ale na tvoje slovo spustím siete.“ V prvej polovičke vety hovorí Šimon ako rybár, ktorý má svoje skúsenosti, vie,

kedy je dobré loviť a vie, aký neúspešný bol minulú noc a v druhej polovičke vety hovorí Šimon ako rybár, ktorý sa aj napriek skúsenostiam a únave nechá presvedčiť Pánom Ježišom k ďalšiemu pokusu. Presne to je viera. Takto to vyzerá, keď veríš v Pána Ježiša. Strašne sa ti nechce, máš pocit, že to nemá žiaden zmysel, že je to zbytočné, a predsa nakoniec urobíš, čo ti Pán Ježiš radí a skúsiš to ešte raz. Ak veríš v Pána Ježiša, neznamená to, že všetko ide ako po masle. Ak veríš v Pána Ježiša, neznamená to, že sa vždy usmievaš a máš super deň. Niekedy sa ti nedarí a sú dni, keď si smutný. Ale potom príde okamih, keď zažiješ niečo veľkolepé ako Šimon. Jeho siete sa naplnili rybami. Niečo také nikto nečakal. Kedy ťa Pán Ježiš prekvapil a potešil? Čím ťa obdaroval, aj keď si s tým nepočítal...?

Šimon bol obdarovaný sieťou plnou rýb. Je celkom pravdepodobné, že mohol mať dobrý úlovok aj predtým. Ale práve dnes, keď mu siete plné rýb daroval Pán Ježiš, si uvedomil, že za všetkým dobrým, čo ho v živote stretáva, je Boh. V ten deň mu došlo, aký úžasný je Pán Boh a ako veľmi ho miluje. Dovtedy vnímal svoje úspechy ako výsledok svojej šikovnosti a vynachádzavosti. V ten deň pochopil, aký veľký a dobrý je Pán Boh a aký malý je on. Áno, na niektoré veci potrebujeme viac času, kým ich pochopíme. Nedá sa všetko porozumieť naraz.

Pán Ježiš Šimona povzbudil, že sa nemusí báť, každý človek je hriešny a robí chyby, ale pozhnaný je ten, kto to rozpozna. A ešte pozhnanejší je ten, kto vie, kde má hľadať pomoc a prosiť o odpustenie.

Janette Knežová

Výlet pre starších

Prvého až tretieho mája sa seniори Ondavsko-hornádskeho seniorátu stretli na ďalšom jarnom výlete pre starších.

Prvé sedenie a rozjímanie nad Slovom mali prítomní odpoľnia s bratom farárom **Jaroslavom Szélesom**. Po večeri sa svojej témy ujala **Marika Brecková**. V teple a v pohodlných sedačkách sa príjemne sedelo a počúvalo.

Nasledujúci deň sme medzi sebou privítali farárku **Janette Knežovú** a odpoľnia farárku **Simonu Abošiovú**. A keďže i starší ľudia potrebujú pre udržanie svojho zdravia a kondície pohyb,

radi využili chodníky v prilhaľom lese, a tak využili čas medzi témami aj na vzájomné rozhovory. Pred večerou sa prítomní zišli na panelovej diskusii, aby sa rozprávali aj o službe duchovných v zboroch, o kázňach či súžití s cirkevníkmi.

STRETNUTIE MLÁDEŽE

Seniorátny deň v Bohdanovciach

Dňa 20. mája 2017 sa v Bohdanovciach konal ďalší seniorátny deň. Na pôde tamojšej školy sa stretli chlapci, dievčatá, mládežníci aj niektorí rodičia zo zborov Ondavsko-hornádskeho seniorátu, aby spoločne trávili pekný deň. Ten sa niesol pod názvom: PARA – LEN.

Úvodné slová aj z textu z Písma patrili sestre farárke **Marianne Slávikovej**, ktorá všetkých privítala a modlitbou uviedla do programu.

Marika Brecková potom pomocou gitary rozospievala prítomných. Ďalším hudobným vstupom a piesňou prispeli **Simona Kováčová** a **Lea Buróciová** zo skárošskej mládeže. Následne sa zhruha sto zúčastnených rozdelilo do jednotlivých skupín, aby potom v triedach pokračoval program.

Už je všetko pripravené...

Posviacka v Humennom

Aj keď vtáci spievali v predposlednú májovú nedeľu rovnako, ako inokedy, reformovaní veriaci v Humennom mali pred sebou dlho očakávaný významný deň. Ich Boží stánok, ktorý už desať rokov postupne renovovali, mal zažiť veľkú slávu, posviacku. Úsilie niekoľkých desiatok veriacich z miestnych zborov Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku a Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania, ktorým reformovaný kostol slúži, malo byť zakončené.

Keď sa v roku 2008 uznesením presbyterstva zboru rozhodlo o komplexnej rekonštrukcii, mnohí „neveriaci Tomášovia“ pova-

A tu by som chcel vyzdvihnúť potešenie každého z prítomných, ktorí poznajú brata farára **Daniela Kotsánszkeho**, že sme ho mohli ešte napriek vysokému dôchodkovému veku medzi sebou privítať. Aj on prispel svojimi hodnotnými podnetmi a skúsenosťami zo svojej bohatej kazateľskej činnosti v zboroch, či činorodej duchovnej práci s mládežou.

Po večeri a chutných zákusoch, ktorými prispeli sestry, čo ich aj priniesli, sa začala ďalšia večerná téma: *Viera a povera*. Viedol ju brat Széles, s ktorým sme začali peknými piesňami s jeho gitarovou podporou. Aby mohol začať s témou, pozastavil sa pri otázke, *S kým máme dočinenia?* Rozoberá existenciu diabla a jeho zbraní voči nám. Diabol nám nemôže zabrániť chodiť do kostola. No snaží sa nás zamestnať rôznymi nepodstatnými vecami. Okultizmus a špiritizmus sú ďalšie praktiky, skrz ktoré sa nás satan snaží zničiť. No je tu viera v milosť Ježišovu, ktorá nás vie od všetkého oslobodiť – uzatváral rozsiahlu tému brat Széles. Po spoločnej modlitbe sa potom v neskorších večerných hodinách spoločnosť ukončilo.

Toto milé duchovné stretnutie sa končilo v stredu, keď ešte prišla a svojou hodnotnou témou o Šalamúnovi prispela sestra kaplánka **Andrea Korečková**. Nakoniec ešte je namieste vďačnosť všetkých do päťdesiat zidených bratov a sestier na tomto výlete sestre farárke **Marianne Slávikovej** za poskytnutie priestorov a ubytovanie, sestre **Némethovej** a sestre Breckovej za technickú a administratívnu pomoc, a ďalším sestrám aj za pomoc v kuchyni.

Tibor Bajus

Mladšie deti mala na starosti **Adriana Hertnekiová**, ktorá rozprávala s deťmi o lakomstve a čistom srdiečku. S mládežou komunikoval **Jakub Slávik** a pani farárka Sláviková viedla rozhovor s rodičmi na tému lakomstvo podľa textu *Lk 12,13–20*.

V požehnaní sa skončil tento deň, s nádejou na ďalšie vzájomné stretnutia.

–tb–

žovali úspešné ukončenie projektu za vizionárstvo. Veď ako môže uspieť takáto predstava, keď sa na nedeľňajších službách Božích zboru reformovanej kresťanskej cirkvi nezúčastňuje ani päťdesiatka veriacich a ani u evanjelikov tomu nie je inak? No stalo sa. Skromne, pomaličky, z príspevkov od veriacich, cirkvi a mesta Humenné, za pomoci mnohých obetavých ľudí – okrem iných napríklad projektant **Jozef Peley**, „majster všetkých remesiel“ **Juraj Smutko**, murár **Dušan Tomáš** či **Imrich Štefan**, zodpovedný za realizáciu – sa postupne vymenili okná, zaviedlo podlahové kúrenie, položila nová strešná krytina, pristavila kancelária a toalety, rekonštruovali elektrické rozvody, naniesla nová maľba, opravila vonkajšia fasáda, postavili nové schody na chór a prístrešok, očalúnilli lavice, opravil odkvapový chodník a vchodové dvere, vy-

(Pokračovanie na str. 10)

Už je všetko pripravené... Posviacka v Humennom

(Dokončenie zo str. 9)

budoval bezbariérový vstup a zveľadil nielen plot, ale aj priestory dvora. Neuveriteľný úspech hodný oslavy. Mimochodom, reformovaný kostol bol naposledy po malej rekonštrukcii posvätený presne pred štyrmi desiatkami rokov, a tak slávnosť mala tiež svoju „okružnicu“.

V to nedelné ráno – 21. mája, som sa do kostola nedostala, praskal vo švíkoch. Jeho vnútro a i prilahlé priestory zaplnilo asi 250 ľudí, ktorí si starostlivo pripravenú posviacku vedenú zástupcom biskupa **Jánom Semjanom** nechceli nechať ujsť. Nedal sa prehliadnuť ani nezvyčajne veľký zástup ľudí v pláštoch a luterákoch. Medzi nimi „domáce tváre“ **Pavla Kačkoša**, farára miestneho zboru Reformovanej kresťanskej cirkvi a **Márie Juhásovej**, farárky humenskej filiálky Evanjelickej cirkvi augsburského vyz-

naní, domácim známe tváre dekanov: pravoslávnej cirkvi v Humennom **Petra Humenika**, rímskokatolíckej farnosti **Františka Mariňáka**, ba i nie celkom povedomý najvyšší grécko-katolícky vikár **Martin Zlacký**. A ešte mnohí duchovní z okolitých zborov michalovského, Ondavsko-hornádskeho seniorátu a Šariško-zemplínskeho seniorátu ECAV. A počuli sme aj maďarčinu. Prítomná bola delegácia reformovaného zboru z Rožňavy vedená farárom **Zsoltom Buzom**, ako aj **Alexander Zuti**, farára na dôchodku z Veľkého Kamenca. Pozvaní členovia spriateleneho Re-

Spomienka v Bysteri

160. výročie nástupu farára Istvána Kauzsayho do zboru si pripomenuli veriaci 28. mája v Bysteri. Kurátor zboru prečítal krátku históriu jeho pôsobenia a sestra farárka Sláviková sa v modlitbe poďakovala za jeho duchovnú prácu v zbore, aj ako učiteľka na cirkevnej ľudovej škole.

–ts–

Bohatý program na stretnutí Deti sa stretli v Michalovciach

3. júna 2017 sa uskutočnilo seniorátne stretnutie. Na bohatý program stretnutia nám poslúžila mestská športová hala.

Nielen deti zaujala Melónová party, ktorú nám sprostredkovala Detská misia. Po krátkom občerstvení nasledovali pre všetky mladšie a staršie deti zábavné súťaže, ktoré pripravili sestry **Tímea Sotáková** a **Marika Géciová** so svojimi ochotnými spolupra-

formovaného cirkevného zboru Kertváros z družobného mesta Mátészalka, zaslali k posväteniu nášho Božieho stánku pozdrav, ktorý bol v tlačenej podobe súčasťou programu posviacky. Miestni, ale i cezpoľní veriaci žiarili očakávaním. Veď do príprav k tomuto veľkému dňu vložili veľa energie – spevokoly trénovali, ženy upratovali a v posledných dňoch i piekli, chlapi dorábali, čo bolo treba. A aj keď som i ja, ktorá do zboru prišla len pred poldruha rokom a čo sa rekonštrukcie týka už „na hotové“, chcela priložiť ruku k dielu, kým som v dohodnutý deň prišla do kostola hneď z práce a dlhými krokmi, nebolo už s čím pomáhať... A keďže piecť neviem, nad dobrotami, ktorými sa členky zboru pri nosení na vonku pripravené zastrešené stoly predbiehali (veď i telom musí byť človek živý), som mohla len obdivne krútiť hlavou.

To hlavné sa ale dialo najprv pred vchodom a keď zástupca biskupa **Ján Semjan** symbolicky odomkol dvere kostola, i v jeho vnútri. Hlavnou témou kázne síce bolo výstižné podobenstvo o svadbe kráľovského syna, o tom, že i keď sú všetci na hostinu a stretnutie s kráľom pozvaní, vyvolení sú len tí, ktorí vyjdú z uzavretosti, rozporupnosti, nedokonalosti svojich životov a hľadajú pravé naplnenie a že by sme sa, i keď ľudia z rôznych rodín, rôzneho prostredia či sociálneho zázemia mali snažiť rúcať hranice a ploty medzi nami a lásku, ktorej nás učil Ježiš Kristus, naplňovať hodnoverne, predsa mi len znejú v ušiach slová zástupcu biskupa, ktoré venoval samotnému kostolu: „Aby tí, ktorí sem prídu v zármutku či bolesti nachádzali potešenie. Aby tí, ktorí sem prídu duchovne hladní a smädní, nachádzali občerstvenie. Aby tí, ktorí sem prídu sklamaní či bezradní nachádzali pre seba nové svetlo. Aby tí, ktorí sem prídu ako hladajúci, stratení, odcudzení, nachádzali odpovede na svoje otázky, prijatie a spolu so všetkým i Teba, poznanie Tvojej pravdy a dotyk Tvojej lásky“.

Pozdravný list generálneho biskupa ECAV na Slovensku **Miloša Klátika**, prečítal člen vieroučného výboru ECAV na Slovensku **Ján Meňky**.

Večere Pánovej sa zúčastnili kresťania rôznych vierovyznaní. Na tanieri boli chlieb i oblátka. Túto vysluhovali reformovaní farári **Mária Meňkyová** a **Pavol Kačkoš** a evanjelický farári **Mária Juhásová** a **Ján Meňky**.

Záverčné slovo slávnosti patrilo Pavlovi Kačkošovi, ktorý sa okrem iného poďakoval všetkým, ktorí sa o zdarné naplnenie zdanlivo nenaplniteľného projektu pričínili a aspoň kyticou za všetkých humenských reformovaných a evanjelických veriacich odmenil manželov **Csontosových**, ktorí sa roky aktívne podieľajú na životoch oboch zborov a okrem mnohých iných činností vedú cirkevnú kroniku a vydávajú zborové ročenky.

Nádherne tak totiž pomenoval to, čo sme v predposlednú májovú nedeľu cítili v humenskom reformovanom kostole všetci.

Jana Ďurašková

covníkmi. Úprimné poďakovanie za spoločne strávený čas najviac patrí nášmu Bohu, že hlavne On sa postaral o toto stretnutie. Pri akcii veľmi pomohli naše sestry – **Erika Jutková**, **Lýdia Knežová**, **Anna Valkovičová**, **Jana Gajdošociová**, **Beáta Kasincová**, **Berta Godočiková**. Ozvučenie športovej haly pre nás perfektne pripravil kurátor michalovského zboru **Jaroslav Bánoci**, potrebné veci priebežne zabezpečoval seniorátny kurátor **Blažej Knežo**. Osviežujúcu kofolu sponzoroval a podával brat kantor michalovského zboru **Stanislav Kasinec**.

Všetkým deťom a dorastencom, ich doprovodu, podporovateľom stretnutia a pomocníkom nech hojne požehná náš milostivý Pán!

Juraj Gajdošoci

Aula Gymnázia Mihálya Tompu v Rimavskej Sobote privítala dňa 10. júna 2017 5. zasadnutie Synody. Zasadnutie Synody sa začalo bohoslužbou, na ktorej ako prvý slúžil výkladom Božieho Slova zástupca biskupa **Róbert Géresi** na základe *Mt 9,9-13*. Na základe prečítanej state upozornil na to, že v procese spoznávania pravdy môže dôjsť ku konfliktom, ale nemali by sme prijímať také kompromisy, ktoré obetujú Božie Slovo na úkor nejakého zdanlivého pokoja. Duchovný z Košíc, synodál **Jaroslav Széles** na základe *Sk 2,37-47* poukázal aj na to, že Pán Boh si do svojej služby môže povolať kohokoľvek a že niet cirkvi bez spoločenstva. Po službe Slova sa pred 42 prítomných svetských i duchovných zástupcov Synody dostalo 15 rokovacích bodov, ku ktorým boli doručené ešte 2 podania. Zaradenie 1. podania, v ktorom odznela požiadavka, aby sa Revízná komisia rozrástla o 1 slovenského člena, Synoda neschválila. 2. podanie (novelizácia Zákona o voľbách do cirkevných funkcií) podávateľ napokon stiahol.

Rad hlásení začal biskup **László Fazekas**, ktorý zhrnul rok 2016 ako rok budovania. Vyzdvihol, že maďarské senioráty dostali od maďarskej vlády podporu vo výške 1 miliardy forintov na posilnenie života viery a na uskutočnenie ich investícií. Z tohto balíka peňazí dostalo podporu 100 cirkevných zborov na opravy, na rozvoj škôl a uskutočnili sa aj 3 veľké investície: bolo možné ukončiť obnovu Domu Timotej v Komárne, bol vybudovaný Csillagház (Hviezdny dom) v Rimavskej Sobote a v Košiciach Stredisko Fireszu. Aj duchovní dostali pomoc za účelom lepšieho zvládania ich práce. Pripomenul aj zbierku vyhlásenú v roku 2016 na pomoc bratov a sestier v Zakarpatsku, ktorá činila vyše 100 000 eur. Poukázal aj na to, že kým väčšina cirkví na Západe podporuje úplnú otvorenosť (manželstvo partnerov rovnakého pohlavia, prijatie migrantov), východoeurópania sledujú aj politické pozadie týchto procesov. Hovoril o tom, že podporné organizácie Gustav Adolf Werk a HEKS aj naďalej podporujú našu cirkev. Hlásenie obsahovalo aj správy seniorov všetkých 9 seniorátov.

Po biskupovi predniesli svoje hlásenia o činnosti v roku 2016 vedúci predstavitelia RE-MI-DIE, Ústredia diakonie, Oddelenia cirkevnej hudby, Rady všeobecného vzdelávania, Teologického inštitútu J. Calvina, Zväzu reformovaných kresťanských žien na Slovensku, Zväzu mladých reformovaných, Zväzu maďarských reformovaných presbyterov na Slovensku a neziskovej organizácie Missio Reformata.

Na zasadnutí sa rokovalo o prípadoch duchovných cirkevných zborov, ktoré sú vedome dlžné do Všeobecného fondu, resp. o výsledkoch s tým súvisiacich disciplinárnych konaní. Cirkevné zbory Michalovského a Ondavsko-hornádskeho reformovaného seniorátu sa z vlastného rozhodnutia izolovali, a tým sa vzdali plnenia svojich práv a povinností voči cirkvi bezo zvyšku. Dlžné sumy dotknutých cirkevných zborov sú však aj naďalej evidované a očakávajú ich úplnú úhradu. Synodná rada očakáva, že dotknuté cirkevné zbory, vystúpia zo svojej izolácie, sa opäť stanú súčasťami jednoty našej cirkvi, ako aj spoločenstvami, plniacimi si svoje práva a povinnosti.

Rokovalo sa aj o splnení uznesenia č. ZS-17/2016, ktoré obsahovalo prípad tých duchovných, ktorí – na protest proti pričleneniu našej cirkvi k Maďarskej reformovanej cirkvi – sa vzopreli, narušiac tým prácu legitímnych orgánov našej cirkvi,

jej vnútorný mier a pokoj. Podľa konštatovania ad hoc komisie Synody protestujúci konali v rozpore so svojou prísahou, čo so sebou prinieslo disciplinárne konanie. Synoda, vidiac skutočnosť odlišného teologického videnia podstaty cirkvi a precítiac ťažkú situáciu cirkevných zborov so slovenským liturgickým jazykom, napokon rozhodla, že – hoci by to bolo odôvodnené – nepraje si vykonať žiadne právne kroky. Dotknutí duchovní dostali v znamení kristovského odpustenia možnosť v stanovenom čase poprosiť o odpustenie. V tom prípade získajú úplné odpustenie, v opačnom prípade Synoda nariadi začatie disciplinárneho konania. Na uznesenie reagovali iba dvaja dotknutí. Proti ostatným sa síce začalo disciplinárne konanie, ale – kvôli zainteresovanosti – nebolo možné zostaviť seniorátny súd. Na základe toho bolo prijaté uznesenie, v zmysle ktorého Synoda za daných okolností nedokáže vyhovujúcim spôsobom daný problém vyriešiť, preto otázku uzatvára. V súvislosti s týmto uznesením však Synoda zdôraznila: Toto uznesenie nemôže vytvoriť precedens v cirkvi.

Bolo prijaté aj uznesenie o ocenených Cenou Istvána Pálóczi Czinkeho v tomto roku. Ocenenie, spojené s finančnou odmenou tisíc eur, spomienkovou plaketou a pamätným listom, v tomto roku ziska 80-ročný emeritný biskup **Géza Erdélyi** a duchovný z Holandska **Harm Boiten**. Cena bude odovzdaná na slávnostnom zasadnutí Synody spojenom s vysviackou duchovných dňa 17. novembra 2017.

Podanie Ondavsko-hornádskeho reformovaného seniorátu v súvislosti s výkladom Zákona o voľbe duchovných Synoda odročila.

Ibolya Iski

MOJŽIŠ
MUŽ • OTROCTVO • JA SOM • ŽIVOT • ISTOTA • ŠANCA
LETNÉ BIBLICKÉ TÁBORY / ČERVENICA 2017

TURNUS A – dorast	2.7. – 8.7.2017
TURNUS B – deti	9.7. – 15.7.2017
TURNUS C – deti	16.7. – 22.7.2017

Účastnícky poplatok:
70€ – pri prihlásení sa do 15.6.2017
77€ – pri prihlásení sa po 15.6.2017

Zlavy: súrodenecká – **10 €**
vlastný spacák – **5 €**

BEZPLATNÁ AUTOBUSOVÁ DOPRAVA BUDE ZABEZPEČENÁ PO TRASE:
Michalovce – Sečovce – Bidovce – Košice – Červenica – a späť

Prihlásenie je možné prostredníctvom prihlášky alebo online.
Online registračný formulár, zľavy a iné informácie nájdete na webovej stránke.

TEŠÍME SA NA SPOLOČNÉ LETO!

www.remidia.sk
tel: 0903 14 183
tabory@remidia.sk

Stretnutie seniorátov. Dňa 3. júna sa v Alsóörsi konalo stretnutie cirkevných zborov Bratislavského reformovaného seniorátu a Reformovaného seniorátu Veszprém. V rámci tohto stretnutia podpísali Zmluvu o bratskej seniorátnej spolupráci za Reformovaný seniorát Veszprém senior Attila Császár a seniorátny kurátor Gábor Papp a za Bratislavský reformovaný seniorát senior Alfréd Somogyi a seniorátny kurátor Rudolf Molnár. Počas stretnutia bola otvorená aj výstava, ktorá predstavila minulosť a prítomnosť seniorátov, spolu s predstavením cirkevných zborov. Na stretnutí sa zúčastnil biskup Zadunajského reformovaného dištriktu József Steinbach a generálny kurátor Pál Huszár a za našu cirkev generálny kurátor Vince Fekete a biskup László Fazekas.

Komisia pre kvalifikáciu duchovných. Dňa 9. júna sa v Rimavskej Sobote konalo mimoriadne zasadnutie Komisie pre kvalifikáciu duchovných.

Ukončenie akademického roka na Reformovanej teologickej fakulte Univerzity Jánosa Selyeho

V akademickom roku 2016/17 ukončili svoje štúdiá 12 absolventov – 9 v odbore misiológia, diakonia a sociálna starostlivosť a 3 v odbore reformovaná teológia. Valné zhromaždenie spojené s bohoslužbou sa konalo dňa 18. júna v reformovanom kostole v Komárne. Slávnostné valné zhromaždenie spojené s odovzdaním diplomov sa uskutočnilo za prítomnosti rektora **Györgya Juhásza**. Kázňou Božieho Slova sa prítomným prihovril prodekan **Alfréd Somogyi** na základe textu z *Jn 17,14–15* „*Nežiadam, aby si ich vytrhol z tohto sveta, ale aby si ich ochránil od zlého.*“

Odbor misiológia, diakonia a sociálna starostlivosť ukončili: **Edit Ágh, Katalin Bús, Orsolya Deminger, Katalin Mudi, Nikoletta Nagy, Orsolya Szabó, Klaudia Szabó, Anita Šenkár a Valéria Vincze.**

Na reformovanej teologickej fakulte získali po úspešnom absolvovaní magisterských skúšok diplom 3 absolventi: rodák z Anglicka, žijúci vo Švajčiarsku **Geoffrey Holder**, ako aj dvaja maďarskí občania: **Judit Pirityi** a **Márk Bálint Vásárhelyi**, ktorý získal ocenenie rektora za najlepší priemer. Judit Pirityi bola odmenená za najlepšiu záverečnú prácu. Všetci traja sú držiteľmi už druhého diplomu.

Dekan **Attila Lévai** informoval, že v piatich študijných programoch fakulty bolo v uplynulom roku 82 poslucháčov. 23 sa vzdelávali v základnom programe, 31 v magisterskom a 15 v doktorandskom programe. Spomenul aj to, že v uplynulom roku

Ďakovná bohoslužba. Vo Veľkých Lúnciach sa dňa 11. júna konala slávnostná bohoslužba pri príležitosti obnovenia kostola. Na tejto bohoslužbe slúžil kázňou Božieho Slova biskup László Fazekas.

Ekumenická rada cirkví v Slovenskej Republike. Na zasadnutí Správnej rady kumenickej rady cirkví v Slovenskej Republike dňa 12. júna sa zúčastnil aj biskup našej cirkvi László Fazekas. Spolu so zástupcami ostatných členských cirkví rokovali o novom modeli financovania cirkví.

Zemplínsky seniorátny deň. Už po treťkrát zorganizovali dňa 17. júna Zemplínsky seniorátny deň. V tomto roku stretnutie privítali Plešany. V rámci tohto podujatia došlo aj k postaveniu pamätníka pri príležitosti 500. výročia reformácie. Prítomných čakal bohatý program. Spomenieme aspoň niektoré čísla: bábkové predstavenie, vystúpenie spevokolov, mládežnícka prednáška, modlitebná prechádzka, koncert vážnej hudby. V rámci bohoslužby

došlo k zmene štruktúry fakulty, a tak v tomto roku inštitúcia pozostávala z Katedry Starého a Nového Zákona, Katedry historických vied, Katedry systematiky a praktickej teológie, ako aj Katedry aplikovaných vied.

Dekan informoval aj o personálnych zmenách na fakulte. **Katalin Pólya** bola na poste prodekananky vymenená Alfrédom Somogyim.

V rámci záverečného ceremonálu bola odovzdaná aj cena Istvána Jakaba. Cieľom nadácie je oceniť medailou s nápisom: „*Pevným hradom je jazyk*“ a cenou tých poslucháčov teológie z Komárna a Sárospataku, ktorí podávajú výnimočné výkony v samostatnom písaní kázni, ako aj v čistom, správnom a štylisticky vyhovujúcom používaní maďarského jazyka. V tomto roku sa o túto cenu uchádzali šiesti. 1. miesto získal Gyula Homoki, študujúci v Sárospataku, 2. najlepším bol Márk Bálint Vásárhelyi, tohtoročný absolvent, študujúci v Komárne a 3. miesto získal tiež študent zo Sárospataku Tamás Kádár.

Po slávnostnej bohoslužbe pri príležitosti ukončenia akademického roka sa konala spomienková slávnosť pri niekdajšej budove Teologického inštitútu Jána C., ktorý zabezpečoval vzdelávanie teológov v rokoch 1994–2004, kde sa prítomným prihovrila **Ágota Both**, rod. **Bereczky**, duchovná z Čilizskej Radvane, ktorá bola kedysi tiež študentkou teologického inštitútu.

došlo aj k prezentácii obnoveného kostola v Plešanoch.

Generálny konvent. Dňa 23. júna sa v Debrecíne konalo nasledujúce zasadnutie Predsedníctva Generálneho konventu (spoločný zastupiteľský orgán reformovaných cirkví v Karpatskej kotline).

Synoda. Maďarskí členovia Predsedníctva synody sa dňa 24. júna zúčastnili na 2. zasadnutí Synody Maďarskej reformovanej cirkvi, ktorá vznikla v roku 2009, konanom vo Veľkom kostole v Debrecíne. Pripomenuli si udalosti spred 450 rokov, prijali súčasný maďarský preklad II. Helvétskeho vierovyznania a oficiálnym sa stalo pripojenie reformovaných cirkví v Kanade a v Luxembursku k Maďarskej reformovanej cirkvi. Zasadnutie Synody sa skončilo bohoslužbou s vysluhovaním svätej večere Pánovej.

Oznam

Opäť pripravujeme cestu do Svätej zeme. Termin je od 22. do 31. októbra 2017. Táto cesta je obohatená o viacero kúpaní v Mŕtvom mori. Je vhodná pre starších, lebo predpoludním budeme chodiť a popoludní sa budeme kúpať. Nebude to také náročné na chôdzu.

Bližšie informácie môžete získať na adrese: Erika Domonkošová, Na záhumní 17, 040 15 Košice V. Tel.: 055/68 41 596, 0903/914 964, 0917/350 174. E-mailová adresa: domonosovaerika@gmail.com.

KALVÍNSKE HLASY

Úradný orgán Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku. Adresa vydavateľa: Jókaiho 34, 945 01 Komárno. IČO: 00179191.

Vychádza mesačne.

Šéfredaktor: László Fazekas

Redaktori:

Lucia Kis, Andrea Korečková

Preklad a jazyková korektúra:

Erika Domonkošová

Sekretárka a distribútorka: Lucia Kis
Predplatné prijíma každý reformovaný farský úrad i redakcia.

Predplatné na jeden (kalendárny) rok: 3,60 eur.

Distribúciu vykonáva redakcia:

930 10 Dolný Štál 386

E-mail: kh@reformata.sk

Telefón: 031/55 90 141 (zároveň fax i odkazovač).

Redakcia došlé rukopisy nearchivuje a nevracia, vyhradzuje si právo na ich odbornú úpravu.

Tlačiarenská príprava: Lukács Kis

Tlač: Reproffset, Dunajská Streda

ISSN: 1335-3713

Evidenčné číslo: EV 3627/09